

ПЛАНУВАННЯ
З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
7 клас НУШ (35 годин)
До підручника авторів: Галімов А., Гісем О., Мартинюк О. (2024 р.)
Екстернатна форма навчання.
Вчитель Студент Л.І.

Номер уроку	Тема	Очікувані результати	Параграф
1	Вступ. Середні віки на теренах України	Учень/учениця: • називає: хронологічні межі доби Середньовіччя в історії України; видатних дослідників і дослідниць Середньовічної історії України та їхні відкриття; • наводить приклади різних видів історичних джерел Середньовічної історії України; формулює загальний зміст курсу історії України; • розуміє та пояснює визначення понять: «Середньовічна історія України», «літопис»; функцію історичної періодизації; • уміє знаходити потрібну інформацію в підручнику; • показує кордони сучасної України; • встановлює віддаленість і тривалість подій; • виокремлює основні підходи до періодизації історії України; • визначає риси/ознаки писемних і візуальних джерел Середньовічної історії України; • характеризує взаємозв'язок між історією України та всесвітньою історією	§1
РОЗДІЛ-1. ВЕЛИКЕ РОЗСЕЛЕННЯ СЛОВ'ЯНСТВА. ЗМІНА НАСЕЛЕННЯ ПРИЧОРНОМОРСЬКИХ СТЕПІВ.			
2	Слов'янство у V-VII ст.	Учень/учениця: • називає хронологічні межі Великого розселення слов'янства, боротьби слов'ян з Аварським каганатом, утворення Хозарського каганату; основні пам'ятки, які засвідчують зазначені події; основні етапи змін населення степової частини України; • розуміє та пояснює значення понять і термінів: «Велике розселення слов'янства», «воєнна демократія», «князь», «дружина», «підсічновогневе землеробство», «каганат», «каган», «язичництво», «воєнно-торговельний шлях», «факторія»; • показує на історичній карті основні напрямки Великого розселення слов'янства, переселення слов'ян на Балкани, місця боротьби слов'ян з Аварським каганатом, переселення кочових народів (аварів, болгар, хозар), Візантійські володіння у Криму; • визначає тяглість історичних процесів у період Великого розселення слов'янства, переселення слов'ян на Балкани, боротьби слов'ян з Аварським каганатом, утворення Хозарського каганату; • розрізняє на ілюстративному матеріалі історичні пам'ятки слов'янських і неслов'янських народів; відмінності розселення слов'янства в різних регіонах; • характеризує виклики, що стояли перед людиною, людськими спільнотами в різних природних середовищах того часу; соціальну організацію та господарське життя людей періоду Великого розселення слов'янства; боротьбу Візантії за	§2
3	Слов'янські племена на теренах України та їхні сусіди		§3

		володіння в Криму; • висловлює власну думку щодо значення для подальшого розвитку регіону Великого розселення слов'янства; виникнення передумов для державності в давніх слов'ян як результату їхнього розселення, господарського й культурного розвитку	
--	--	--	--

РОЗДІЛ-2. СТАНОВЛЕННЯ КИЇВСЬКОЇ ДЕРЖАВИ (РУСІ).

4	Утворення Київської держави. Русь.	Учень/учениця: • називає ймовірний час заснування Києва, переселення угрів, початку правління норманської династії в Києві, роки походів київських князів на Константинополь, правління Олега, Ігоря, Ольги, Святослава; • розрізняє етнічні й державотворчі процеси; • наводить приклади реформ, проведених княгинею Ольгою, походів на Константинополь князів Олега, Ігоря; • пояснює теорії походження назви Русь, мету походів київських князів; роль шляху «із варягів у греки» у формуванні Русі, особливості князівської влади в період становлення Русі; • описує систему управління та склад населення Русі; • розуміє відмінності понять «Русь», «Руська земля»; • позначає на карті основні напрямки розселення літописних східнослов'янських племен на теренах України, походів київських князів, шлях «із варягів у греки», місця основних битв; • розпізнає та описує зміни кордонів Русі в IX— X ст.; • використовує інформацію з історичних і географічних карт, іншого умовно-графічного матеріалу для опису та характеристики цих подій, явищ, процесів; • розуміє, пояснює та застосовує поняття й терміни: «союз племен», «етнічні процеси», «державотворчі процеси», «державна», «племінні княжіння», «данина», «полюддя», «Русь», «внутрішня політика», «зовнішня політика», «реформи»; • встановлює послідовність правління київських князів; • визначає та характеризує складові внутрішньої і зовнішньої політики Олега, Ігоря, Ольги та Святослава; • виявляє та розрізняє причини й привід придушення повстання деревлян княгинею Ольгою; • дає характеристики змісту основних подій і явищ, а також історичним персоналіям (Аскольд, Олег, Ігор, Ольга, Святослав) із використанням інформації з різних джерел, зокрема, відео - та аудіоматеріалів, матеріалів музейних експозицій; • встановлює та характеризує причини, результати й наслідки походів київських князів; • визначає вплив природно -кліматичних умов навколишнього середовища на господарство та спосіб життя східного слов'янства; • оцінює роль відносин із Візантійською імперією в розвитку Русі; • висловлює власну думку щодо можливості людини в Русі впливати на життя своєї громади й держави	§4
5	Русь за князювання Ольги та Святослава.		§5
6	Суспільно-політичний устрій і господарське життя ранньої Русі.		§6

РОЗДІЛ-3. РУСЬ У ПЕРІОД РОЗКВІТУ. ПОЧАТОК ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.

7	Русь за правління князя Володимира Великого.	Учень/учениця: • називає роки правління князів Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Володимира Мономаха та Мстислава Великого;	§7
---	--	--	----

8	Русь за правління князя Ярослава Мудрого.	період правління Ярославичів; роки Вишгородського, Любецького та інших з'їздів князів, хрещення Володимира Великого; хронологічні межі періоду розквіту Русі; час утвердження християнства як державної релігії, запровадження перших писаних законів; • розрізняє особливості культурного розвитку Русі; • наводить приклади зразків іконопису, живопису, архітектури, світської літератури, усної народної творчості Русі періоду її розквіту; • пояснює мету «шлюбної дипломатії» Володимира Великого і Ярослава Мудрого; сутність печенізької та половецької загроз; роль громадського простору, народного віча, з'їздів князів; описує особливості правового статусу різних вільних верств суспільства, рабів; систему освіти періоду розквіту Русі; • позначає на карті ключові історико-географічні об'єкти, події періоду, зміни кордонів, напрямки набігів половців і походи проти них руських князів, межі уділів; використовує інформацію з історичних і географічних карт, іншого умовнографічного матеріалу для опису та характеристики цих подій, явищ, процесів; розуміє, пояснює та застосовує поняття й терміни: «Руська правда», «віче», «великий київський князь», «Змієві вали», «Червенські міста», «тріумвірат», «дуумвірат», «з'їзд князів (снем)», «кирилиця», «берестяна грамота», «ікона», «мозаїка», «книжкова мініатюра», «графіті», «фреска», «бояри», «вотчина», «шлюбна дипломатія», «митрополія», «собор», «смерди», «закупи», «рядовичі», «холопи», «челядь», «децентралізація», «уділ», «удільний князь»; • встановлює послідовність правління київських князів; • визначає та характеризує складові внутрішньої і зовнішньої політики Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Володимира Мономаха, Мстислава Великого; • дає характеристики змісту основних подій і явищ, а також історичним персоналіям (Володимир Великий, Ярослав Мудрий, Анна Ярославна, Ізяслав Ярославич, Святослав Ярославич, Всеволод Ярославич, Євпраксія Всеволодівна, Анна (Янка) Всеволодівна, Володимир Мономах, Мстислав Великий, Іларіон, Нестор, Алімпій, Антоній Печерський) із використанням інформації з різних джерел, зокрема, відео- та аудіоматеріалів, матеріалів музейних експозицій; • встановлює та характеризує причини, результати й наслідки християнізації Русі, з'їздів князів; причини піднесення та поступового занепаду Русі; • визначає вплив природно-кліматичних умов навколишнього середовища на містобудування Русі; • порівнює, встановлює спільні та особливі риси «Руської правди» та «салічних правд»; • формулює історичне значення поширення християнства, запровадження писаних законів і проведення князівських з'їздів та початку процесу децентралізації; • оцінює роль	§8
9	Русь у 1054-1132 рр.		§9
10	Суспільний і політичний устрій Русі. Господарське життя.		§10
11	Культура Русі XI-XII ст.		§11

		християнізації Русі у зміцненні влади князів, зростанні її авторитету на міжнародній арені, розвитку освіти й культури; культурний, історичний спадок Русі; наводить аргументи на користь або спростування тези про ранньоімперський характер Русі; висловлює власну думку, чому правління Володимира Великого та Ярослава Мудрого визначають як період розквіту Русі	
--	--	---	--

РОЗДІЛ-4. ЗЕМЛІ-КНЯЗІВСТВА РУСІ-УКРАЇНИ У XII-XIII ст.

12	Політичне дроблення Русі. Розвиток Київського, Чернігівського і Переяславського князівств.	Учень/учениця: • називає дати першої письмової згадки назви Україна, об'єднання Волинського й Галицького князівств; час втрати Києвом провідної ролі серед княжих міст Русі, створення «Слова о полку Ігоревім»; • називає видатних удільних князів; приклади зразків іконопису, архітектури, світської літератури періоду;	§12
13	Розвиток Галицького і Волинського князівств.	• називає та показує на карті основні землі князівства, що сформувалися на українських землях, регіональні культурні центри; • виокремлює періоди відносин між половцями та руськими князівствами; • розповідає про взаємозв'язки руських князів і половців; • розрізняє особливості розвитку окремих земель-князівств, володінь Візантії в Криму; взаємозв'язки між землями Русі-України; • розуміє та пояснює роль Києва як релігійного, господарського центру та причини його занепаду як політичного центру; • пояснює, чому князю Роману Мстиславичу вдалося перетворити Волинь на один із центрів об'єднання земель-князівств; • розуміє, пояснює та застосовує поняття й терміни: «політичне дроблення», «роздробленість», «Україна», «Русь-Україна», «землі-князівства»; • описує основні політичні зміни періоду політичного дроблення, події, пов'язані із суперництвом князів за Київ; • встановлює послідовність піднесення окремих земель-князівств; • показує на історичній карті основні події періоду; порівнює інформацію з різних карт, визначає її повноту; • дає характеристику історичним персоналіям (Володимир Глібович, Ярослав Осмомисл, Роман Мстиславич) із використанням інформації з різних джерел, зокрема, відео- та аудіоматеріалів, матеріалів музейних експозицій; формулює власні судження про вчинки історичних осіб; • з'ясовує чинники, що вплинули на господарський і культурний розвиток князівств; причини та наслідки політичного дроблення Русі-України; причини зміни у статусі земель-князівств; • характеризує господарське та політичне життя земель-князівств Русі-України у XII—XIII ст.; • формулює історичне значення періоду дроблення; • займає позицію та висловлює власну думку з теми «Руські князі й половці: союзники чи вороги»	§13
14	Руські князі та половці. Об'єднання Галицького і Волинського князівств. Візантійські володіння в Криму.		§14

РОЗДІЛ-5. МОНГОЛЬСЬКА ЕКСПАНСІЯ. КОРОЛІВСТВО РУСЬКЕ

15	Створення Королівства Руського.	Учень/учениця: • називає хронологічні межі Західного походу монголів, існування Королівства Руського, дату битви під Ярославом, захоплення Києва монголами; • виокремлює період зверхності монголів над князівствами на українських землях; установлює послідовність захоплення монголами князівств; • розповідає про оборону Києва 1240 р., видатні пам'ятки культури Галицько-Волинської держави; взаємозв'язки Королівства Руського із сусідніми князівствами, державами, Папою Римським; • визначає основні наслідки Західного походу монголів для українських земель; • пояснює особливості залежності земель Русі від монголів; чому Галицько-Волинську державу вважають продовжувачем традицій Русі-України; особливості воєнної реформи Данила Романовича; зміни у відносинах між Галицько-Волинською державою та Золотою Ордою; • розпізнає на ілюстративному матеріалі пам'ятки культури Королівства Руського; • розуміє, пояснює та застосовує поняття й терміни: «експансія», «король», «ярлик», «баскак»; • позначає на карті історичні події та об'єкти, перебіг подій, явищ, процесів періоду Королівства Руського, зміни його меж; використовує інформацію з історичних і географічних карт, іншого умовно-графічного матеріалу для опису та характеристики цих подій, явищ, процесів; • дає характеристику історичним персоналіям (Данило і Василько Романовичі, Лев Данилович, Володимир Василькович, Юрій I Львович) із використанням інформації з різних джерел, зокрема, відео- та аудіоматеріалів, матеріалів музейних експозицій; формулює власні судження про вчинки історичних осіб; • характеризує політичний, суспільний устрій, господарський розвиток Галицько-Волинської держави, кочового населення причорноморських степів; • виокремлює причини піднесення та занепаду Галицько-Волинської держави, передумови й причини коронації князя Данила; • порівнює та визначає сильні й слабкі сторони війська руських князів і монголів; • оцінює роль Данила і Василька Романовичів у розвитку держави; • формулює історичне значення створення Королівства Руського; • висловлює власну думку щодо коронації Данила Романовича, наслідків залежності руських князівств від Золотої Орди	§16
16	Походи монголів на Русь. Підпорядкування руських земель Золотій Орді.		§15
17	Королівство Руське за наступників короля Данила		§17
18	Культура Галицько-Волинського князівства (Королівства Руського)		§18
РОЗДІЛ-6. БОРОТЬБА ЗА СПАДЩИНУ РУСІ ТА КОРОЛІВСТВА РУСЬКОГО. УТВОРЕННЯ КРИМСЬКОГО ХАНСТВА			
19	Інкорпорація руських князівств до складу Великого князівства Литовського та Королівства Польського.	Учень/учениця: • називає час утворення Великого князівства Литовського; дати битви на Синіх Водах, підписання Кревської унії, правління Вітовта, битви на річці Ворскла, Грюнвальдської битви, Луцького з'їзду монархів, Вількомирської битви, битви під Оршею, московсько-литовських війн, початку боротьби з Московською державою за спадщину	§19
20	Кревська унія 1385 р. та українські землі. Опір		§20

	руських князівств процесам централізації влади.	Русі, утворення Кримського ханату та підпорядкування його Османській імперії; хронологічні межі підпорядкування українських земель сусіднім державам; установлює послідовність зазначених подій; демонструє знання перебігу подій, явищ, процесів у часі в межах теми; • розповідає про процес дезінтеграції Монгольської імперії та виникнення Кримського ханату й Дикого Поля, включення Буковини до складу Молдавського князівства; спроби утворення Великого князівства Руського, поширення влади Московської держави на українські землі; князівство Феодоро; виступи руської православної знаті за свої права; поширення впливу католицької церкви та поділ Київської митрополії; • визначає основний зміст Кревської унії; • з'ясовує вплив православної церкви на культурне життя на українських землях; • пояснює причини появи генуезьких колоній у Криму; • розуміє, пояснює та застосовує поняття й терміни: «ясир», «магдебурзьке право», «магістрат», «шляхта», «рицарі», «унія», «Дике Поле», «уходники», «цехи», «гільдії»; позначає на карті історичні події та об'єкти, перебіг подій, явищ, процесів, зазначених у темі; територіальні зміни, пов'язані з розширенням кордонів Великого князівства Литовського на схід та південь, інкорпорації Галичини й Західного Поділля до Польського королівства, московської територіальної експансії на українські землі; Закарпаття у складі Угорського королівства; використовує інформацію з історичних і географічних карт, іншого умовно-графічного матеріалу для опису та характеристики цих подій, явищ, процесів; • дає характеристику історичним персоналіям (Юрій II Болеслав, Костянтин Іванович Острозький, Юрій Котермак (Дрогобич), Хаджі Герай, Менглі Герай, Любарт Гедимінович, Ольгерд, Вітовт, Свидригайло) із використанням інформації з різних джерел, зокрема, відео- та аудіоматеріалів, матеріалів музейних експозицій; формулює власні судження про вчинки історичних осіб; • порівнює та встановлює відмінності польської та литовської влади на українських землях; • виокремлює причини, перебіг подій і наслідки турецько-татарських набігів на українські землі; причини підпорядкування українських земель сусіднім державам; передумови й причини поділу Київської митрополії; • характеризує політичний, суспільний устрій та господарське життя князівства Феодоро та Кримського ханату; культурний та історичний спадок періоду; соціально-політичне становище шляхти як привілейованого стану; • формулює історичне значення Кревської унії; розкриває роль магдебурзького права та цехової організації ремісництва в розвитку міського життя на українських землях, етнічному складі,	
21	Генуезькі колонії. Держава Феодоро в Криму. Утворення Кримського ханства.		§24
22	Соціальна структура населення на теренах України в XIV-XV ст.		§21
23	Сільське господарство, ремесла і торгівля. Міське життя і Магдебурзьке право.		§22
24	Культура українських земель XIV-XV ст.		§23
	Історія Русі в контексті історії середніх віків.		&25

		правовому становищі руського (українського) населення міст; висловлює власну думку щодо твердження, що Велике князівство Литовське є литовсько-руською державою	
--	--	---	--